

บทวิเคราะห์สถานการณ์ภาพรวม และเทียบเคียงการปฏิรูประบบราชการกับต่างประเทศ (Best Practice) รอบ 5 เดือนหลัง

การวิเคราะห์บทบาทและภาพรวมสถานการณ์ ในรอบ 5 เดือนแรก

พบว่า มีปัจจัยสภาพแวดล้อมการเปลี่ยนแปลงภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของกรมอนามัยจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทและปรับกระบวนการทำงาน (Re-role, Reprocess) เพื่อให้การดำเนินงานตอบสนองต่อสภาวะแวดล้อมต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป หน่วยงานภาครัฐทั้งหมดต้องปรับบทบาทไปสู่ระบบราชการ 4.0 โดยกำหนดบทบาทที่จะปรับเปลี่ยนในอนาคต (As Is, To Be) จัดทำแผนปฏิรูปองค์การ (Organizational Transformation Plan) ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (ม.44) รวมถึง การจัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงระยะ 3 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2564) ตามความต้องการ/ความคาดหวังจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิฯ ต่อแผนปฏิรูปองค์การ ดังนี้

1. **ควรสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม**ในการส่งเสริมสุขภาพและการจัดการปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ รวมถึง บูรณาการงานด้านส่งเสริมการดูแลสุขภาพอนามัยไปกับงานเวชศาสตร์ครอบครัว (PCC) เพื่อให้ ประชาชนเข้าถึงบริการได้ครอบคลุมทุกพื้นที่
2. **ควรพัฒนาระบบ**เพื่อเป็นช่องทางประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมให้ความรู้ประชาชนในทุกช่วงวัย ในการ ดูแลสุขภาพ ป้องกันโรคในเบื้องต้น รวมถึงระบบการติดตามตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ข่าวสารการดูแลสุขภาพ ป้องกัน รักษาโรค ที่มีการเผยแพร่ผ่าน Social Media เนื่องจากอาจ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนได้

และมีข้อเสนอแนะให้กรมอนามัยจัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงในระยะ 3 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2564)

1. **จัดทำฐานข้อมูล**ด้านการส่งเสริมสุขภาพตามกลุ่มวัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม ให้สามารถใช้ ประโยชน์เชื่อมโยงทุกระดับ ประชาชน ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้
2. **ปรับกระบวนการขั้นตอนการทำงาน** หรือการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน ให้มี ความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น พัฒนาระบบเพื่อเป็นช่องทาง ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมให้ความรู้ประชาชนในทุกช่วงวัย ในการดูแลสุขภาพและอนามัย สิ่งแวดล้อม โดยใช้สื่อ IT หรือ Social media
3. **สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม**ในการเฝ้าระวัง ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม เช่น การบูรณาการ งานด้านส่งเสริมการดูแลสุขภาพอนามัยไปกับงานเวชศาสตร์ครอบครัว (PCC) เพื่อให้ประชาชน เข้าถึงองค์ความรู้ในการดูแลสุขภาพและอนามัยได้ครอบคลุมทุกพื้นที่

ที่ผ่านมา กรมอนามัยได้ขับเคลื่อนการปฏิรูปองค์การ โดยกำหนดให้หน่วยงานการปรับบทบาทภารกิจการทำงาน และผลักดันผ่านกรอบ/แนวทางการประเมินตัวชี้วัด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ซึ่งจะเห็นได้ว่าการดำเนินงานต่างๆ เช่น

1. บทบาทภารกิจเป็น Smart Regulator/Inspector ที่มีภารกิจในการกำหนด กำกับ ระบบ กลไก และดำเนินการตามกฎหมายในความรับผิดชอบของกรมอนามัย 3 ฉบับ ได้แก่ การขับเคลื่อนเพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมอนุบัญญัติ ภายใต้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 พระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารก พ.ศ. 2560 โดยที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบ ได้แก่ ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ และสำนักส่งเสริมสุขภาพ

2. บทบาทภารกิจการเป็น Policy Advisor ในการพัฒนาระบบและกลไกการพัฒนานโยบายระดับชาติด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีกองแผนงานแสดงบทบาทรับผิดชอบหลัก และมีคณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ของกรมอนามัยเป็นกลไกขับเคลื่อน รวมถึง การจัดตั้งหน่วยงานสำนักงานโครงการขับเคลื่อนกรมอนามัย 4.0 เพื่อเพิ่มความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชนเป็นกลไกการขับเคลื่อนด้านความรอบรู้และการสื่อสารข้อมูลด้านสุขภาพ ตลอดจนติดตาม กำกับ ประเมินผล เพื่อสร้างความรอบรู้

3. สำหรับภารกิจรอง (Non-Core function) ที่สำคัญและเป็นข้อท้าทายของกรมอนามัย คือการพัฒนาและกลไกเครือข่ายในการเฝ้าระวังสุขภาพ สถานะแวดล้อม รวมทั้งการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ โดยประสานงาน ร่วมมือสนับสนุน นิเทศงาน กับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ทุกระดับ ทั้งในและต่างประเทศ ซึ่ง **กรมได้มีข้อเสนอการปรับเปลี่ยนต่อสำนักงาน กพร.** โดยจะพัฒนาและปรับปรุงระบบข้อมูลด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมให้ **เป็นข้อมูลระบบเดียว (Single Data System) ที่เชื่อมโยงในทุกระดับด้านสุขภาพที่ถูกต้อง**

อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปองค์การกรมอนามัย พบว่า **ยังคงมีปัญหาคูสมรรถและช่องว่าง (Gap) ในการดำเนินงานที่จะทำให้บรรลุและก้าวทันสู่การเปลี่ยนแปลงยุคระบบราชการ 4.0** เช่น

Gap

1. การยึดติดกับบทบาทภารกิจเดิมที่มีการดำเนินงานมาเป็นเวลายาวนาน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ยากหรือเกิดเพียงเล็กน้อย
2. ที่ผ่านมา เป็นการเริ่มต้นเพื่อการปฏิรูป การปรับบทบาทภารกิจของกรม รวมถึงเป็นช่วงที่ต้องทำความเข้าใจกับหน่วยงาน บุคลากร และกำหนดให้หน่วยงานขับเคลื่อนการกำกับติดตามการดำเนินงาน และการรายงานผล ยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนมากนัก ส่วนใหญ่เป็นการรายงานผลการดำเนินงานผ่านเวทีการประชุมระดับในวาระต่างๆ
3. การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลในยุคปัจจุบัน อาจทำให้เกิดความไม่มั่นใจและเชื่อมั่นถึงเรื่องการดำเนินขับเคลื่อนแผนปฏิรูปฯ ที่ยั่งยืน จึงควรมี เพื่อพัฒนาก้าวไปสู่การเป็นองค์การในระบบราชการ 4.0

เพื่อเพิ่มเติมการดำเนินงานและแสวงหาแนวทางเพื่อปิด/ลดช่องว่างที่กล่าวมาข้างต้น กพร. จึงได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิรูประบบราชการของประเทศต่างๆ เพิ่มเติมเพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) พบว่า มีประเทศที่มีหลักการการปฏิรูปที่ใกล้เคียงกับการปฏิรูประบบราชการของประเทศไทย ดังตารางเทียบเคียงท้ายนี้

ตารางเทียบเคียงการปฏิรูประบบราชการกับต่างประเทศ				
ประเทศ ประเด็น	ไทย	สิงคโปร์	ออสเตรเลีย	ญี่ปุ่น
โครงสร้าง	<p>โครงสร้างการบริหารราชการของไทยนั้น แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การบริหารราชการส่วนกลาง (หลักการรวมศูนย์อำนาจ : Centralization) ประกอบด้วย กระทรวง ทบวง กรม 2. การบริหารราชการส่วนภูมิภาค (หลักการแบ่งอำนาจ : Deconcentration) ประกอบด้วย (กลุ่มจังหวัด) จังหวัด อำเภอ (ตำบล และหมู่บ้าน ในรูปของการปกครองท้องถิ่น) 3. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (หลักการกระจายอำนาจ : Decentralization) ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา 	<p>โครงสร้างการบริหารราชการซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) หน่วยงานกลาง (Central Organization of State) อาทิ สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักผู้ตรวจการ (Auditor-General's Office) และสำนักงานอัยการสูงสุด (Attorney-General's Chambers) (2) กระทรวงต่างๆ ซึ่งประเทศสิงคโปร์มีกระทรวงทั้งหมด 15 กระทรวง (3) องค์การบริหารอิสระ (Statutory Agencies or Statutory Boards) ส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติ มีหน่วยงานเพียง 2-3 แห่งเท่านั้น ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบาย องค์การบริหารอิสระ แต่ละแห่งต้องทำงานประสานอย่างใกล้ชิดกับกระทรวงหนึ่งกระทรวง โดยมีข้าราชการระดับสูงและรัฐมนตรีเป็นกรรมการ ทั้งนี้หน่วยงาน บางแห่งยังคงได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาล และอยู่ภายใต้การตรวจสอบของสำนักผู้ตรวจราชการ 	<p>แบ่งการปกครองเป็น 3 ระดับ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ระดับสหพันธ์ ประกอบด้วย รัฐบาลสหพันธ์และรัฐสภา รับผิดชอบเรื่องผลประโยชน์แห่งชาติเป็นสำคัญ 2. ระดับรัฐ ประกอบด้วย 6 รัฐ และ 2 อาณาเขต ได้แก่ นิวเซาท์เวลส์ (New South Wales) วิกตอเรีย (Victoria) ควีนส์แลนด์ (Queensland) แทสมาเนีย (Tasmania) ออสเตรเลียตะวันตก (Western Australia) ออสเตรเลียใต้ (Southern Australia) อาณาเขตภาคเหนือ (Northern Territory) เขตนครหลวงออสเตรเลีย (Australia Capital Territory - ACT) ซึ่งเป็นที่ตั้งของนครหลวงสหพันธ์คือ แคนเบอร์รา (Canberra) โดยมีรัฐบาลรัฐ และสภาแห่งรัฐ ทำหน้าที่ด้านบริหารและนิติบัญญัติตามลำดับ เป็นการเสริมกิจกรรมของรัฐบาลกลาง 3. ระดับท้องถิ่น ได้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของเมือง เทศบาล และตำบล 	<p>การปฏิรูประบบราชการ (ส่วนกลาง)</p> <ul style="list-style-type: none"> -การเสริมสร้างความเป็นผู้นำของนายกรัฐมนตรีและการปฏิรูปอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีเพื่อให้การบริหารงานมีความยืดหยุ่น คล่องตัว สามารถตอบสนองข้อเรียกร้องของประชาชนได้อย่างแท้จริง -ปรับปรุงโครงสร้างของการบริหารราชการใหม่เพื่อลดขนาด และเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการทำงานโดยภาครัฐ - มีการจัดตั้งสถาบันอิสระ (Independence Administration Institute /IAI) ขึ้น จำนวน 59 แห่ง เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการบริหารงานของหน่วยงานรัฐทั้ง 89 แห่ง -ปรับลดขนาดองค์การและจำนวนข้าราชการให้เล็กลงเพื่อให้รัฐบาลสามารถบริหารแบบองค์กรขนาดเล็กแต่

ตารางเทียบเคียงการปฏิรูประบบราชการกับต่างประเทศ

ประเทศ ประเด็น	ไทย	สิงคโปร์	ออสเตรเลีย	ญี่ปุ่น
				<p>มีประสิทธิภาพ (Slim and Effective)</p> <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมายเลือกตั้งแบบใหม่ของญี่ปุ่น การปฏิรูประบบราชการ (ส่วนท้องถิ่น) - เริ่มมีการกระจายอำนาจปกครองอย่างจริงจังหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เนื่องจากรัฐธรรมนูญบังคับไว้ - ประกอบด้วย 2 รูปแบบ คือ จังหวัด และ เทศบาล - หลักการว่า ภารกิจใดที่ท้องถิ่นสามารถทำได้ ส่วนกลางจะถ่ายโอนไปให้ท้องถิ่นทำทั้งหมด โดยรัฐบาลจะพยายามจัดสรรงบประมาณไปให้ท้องถิ่นทำให้มากที่สุด - ท้องถิ่นได้รับเงินอุดหนุนในอัตราส่วน (2 : 3) - ส่วนกลางมีบทบาทน้อยลงทำหน้าที่ในการหาเงินลงทุนกับต่างประเทศแต่การบริหารจัดการในประเทศโอนภารกิจให้จังหวัดและเทศบาลดำเนินการเกือบทั้งหมด ถือเป็นต้นแบบของการกระจายอำนาจแห่งหนึ่งของโลกก็ว่าได้
งาน	การปฏิรูประบบราชการไทย 1. การปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการทำงาน	แนวคิดในการปฏิรูประบบราชการสิงคโปร์ จะเปลี่ยนไปสู่การตอบสนองต่อกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งอาจช่วยพัฒนาความสามารถใน	การปฏิรูประบบราชการของประเทศออสเตรเลียใช้แนวคิด Reform the Public Service เป็นหลักในการปรับปรุง	การปฏิรูประบบราชการในญี่ปุ่น -ระบบราชการมีความคล่องตัวขึ้นลดขนาดองค์กร ลดจำนวนข้าราชการ

ตารางเทียบเคียงการปฏิรูประบบราชการกับต่างประเทศ

ประเทศ ประเด็น	ไทย	สิงคโปร์	ออสเตรเลีย	ญี่ปุ่น
	<p>I. กระบวนการทำงาน และการลดเวลา</p> <p>II. เคาน์เตอร์บริการประชาชน</p> <p>III. บริการระบบอิเล็กทรอนิกส์</p> <p>2. การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน</p> <p>I. 5 กระทรวงใหม่ และ 17 กรมใหม่</p> <p>II. ระบบการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ผู้ว่า CEO)</p> <p>III. กลุ่มจังหวัด (Provincial Clusters)</p> <p>3. การรื้อปรับระบบการเงินและการงบประมาณ</p> <p>I. การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์</p> <p>II. ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์</p> <p>4. การสร้างระบบบริหารงานบุคคลและค่าตอบแทนใหม่</p> <p>I. การเปิดระบบราชการสำหรับการเลือกสรรตำแหน่งผู้บริหาร</p> <p>II. โครงสร้างฐานเงินเดือนใหม่</p> <p>5. การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์วัฒนธรรมและค่านิยม</p> <p>I. สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและผู้บริหารการเปลี่ยนแปลง</p>	<p>การแข่งขันของประเทศแต่ก็อาจทำให้ความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนลดลง การนำแนวคิดเสรีนิยมมาปรับใช้อาจทำให้การให้บริการสาธารณะประสบผลสำเร็จในเชิงเศรษฐกิจและทำให้เกิดการละเลยปัญหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ(Non-Economic Problem)</p>	<p>ประสิทธิภาพของระบบราชการ 6 ด้าน ประกอบด้วย การปรับปรุงด้านโครงสร้าง การปรับปรุงด้านแรงงานสัมพันธ์การปรับปรุงด้านกำลังคน การปรับปรุงด้านการเงิน การปรับปรุงด้านการให้บริการ และการปรับปรุงด้านการวางแผนและรายงานการปรับปรุง โดยมีวัตถุประสงค์ในการปรับเปลี่ยนระบบราชการให้เน้นการทำงานแบบมุ่งเน้นผลงาน มีความทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่แปรเปลี่ยนไป</p>	<p>ปรับโครงสร้างเหลือเพียง 2 ส่วน (ส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น)</p> <p>- สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง (Change)</p> <p>- ท้องถิ่นมีบทบาทและภารกิจที่สำคัญมาก สอดคล้องการกระจายอำนาจ (Decentralization)</p> <p>- ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารระบบราชการ</p> <p>- ผู้นำส่วนกลางและท้องถิ่นเข้มแข็ง</p> <p>- ลดการทุจริตคอร์รัปชันลง เนื่องจากมีข้อห้ามไว้ เช่น ห้ามแจกเงิน ห้ามแจกของ ข อ ง ข วิ ญ ห้ามนักทวงหนี้ ห้ามจัดเลี้ยงทุกชนิด ห้ามไปเปิดงาน ห้ามเปิดป้ายร้านค้า ห้ามให้รางวัลนักกีฬา เป็นต้น</p>

ตารางเทียบเคียงการปฏิรูประบบราชการกับต่างประเทศ

ประเทศ ประเด็น	ไทย	สิงคโปร์	ออสเตรเลีย	ญี่ปุ่น
	II. ผู้บริหารการเปลี่ยนแปลงรุ่นใหม่ 6. การเสริมสร้างระบบราชการให้ทันสมัย I. คำรับรองการปฏิบัติราชการ II. การจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน และการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี 7. การเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม			

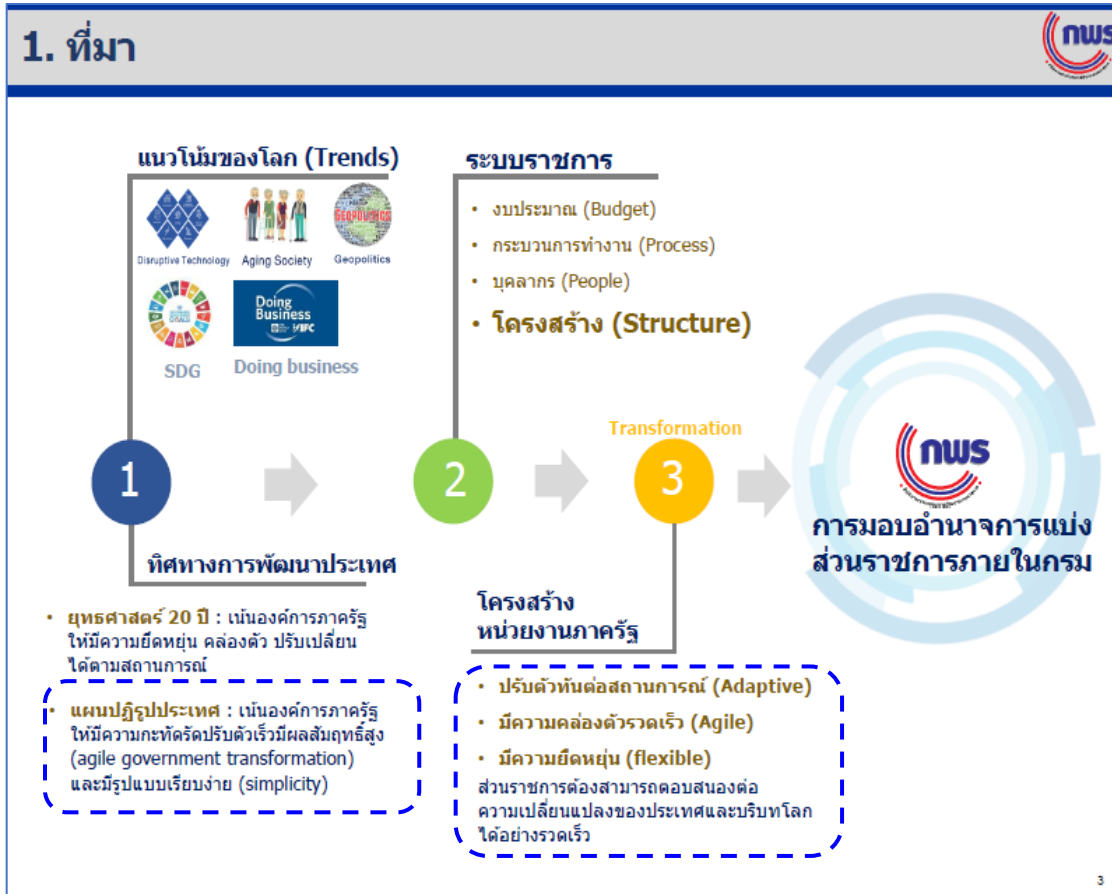
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเทียบเคียงการปฏิรูประบบราชการของต่างประเทศ (Best practice)

จากข้อมูลการปฏิรูประบบราชการของประเทศต่างๆ ทั้งในด้านโครงสร้างและระบบงาน เพื่อศึกษาเทียบเคียงการปฏิรูประบบราชการระหว่างไทยกับประเทศที่อยู่ในภูมิภาคต่างกันเช่น ASEAN, Asia, และ Australia เช่น สิงคโปร์ ออสเตรเลียและญี่ปุ่น พบว่า ทั้ง 4 ประเทศมีแนวคิดหลักการปฏิรูปที่มีลักษณะคล้ายกัน ดังนี้

1. มีหน่วยงานในระดับประเทศ ที่เป็นหน่วยงานกลาง เช่น ประเทศไทยมีหน่วยงานระดับกระทรวง ทบวง กรม สิงคโปร์มีหน่วยงานกลาง (Central Organization of State) อาทิสำนักนายกรัฐมนตรี ประเทศออสเตรเลียเป็นระดับสหพันธ์ ประกอบด้วย รัฐบาลสหพันธ์และรัฐสภาที่รับผิดชอบเรื่องผลประโยชน์แห่งชาติเป็นสำคัญ

2. มีการลดบทบาทของส่วนกลาง ให้ท้องถิ่นมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น เห็นได้ชัดว่าในประเทศญี่ปุ่นมีหลักการว่า ภารกิจใดที่ท้องถิ่นสามารถทำได้ ส่วนกลางจะถ่ายโอนไปให้ท้องถิ่นทำทั้งหมด ส่วนกลางมีบทบาทน้อยลงทำหน้าที่ในการหาเงินลงทุนกับต่างประเทศแต่การบริหารจัดการในประเทศโอนภารกิจให้จังหวัดและเทศบาลดำเนินการเกือบทั้งหมด ถือเป็นต้นแบบของการกระจายอำนาจแห่งหนึ่งของโลกก็ว่าได้มีการปรับลดโครงสร้าง

3. มีการปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบราชการ โดยมีแนวคิดในการปรับระบบและวิธีการทำงาน การลดอัตรากำลัง การลดขนาดองค์กร และให้ความสำคัญถึงการปรับตัวเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

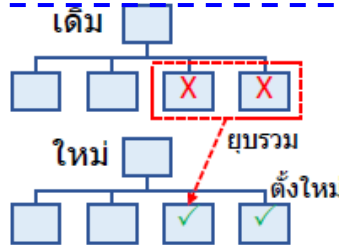

ประเด็นการปรับลดโครงสร้างพบว่า สอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการของไทย ภายใต้แผนปฏิรูปประเทศ ที่เน้นองค์การภาครัฐให้มีความกะทัดรัด ปรับตัวเร็ว มีผลสัมฤทธิ์สูง มีรูปแบบเรียบง่าย (Adaptive, Agile, Flexible) เพื่อเป็นหลักการแนวทางให้ส่วนราชการสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของประเทศและบริบทโลกได้อย่างรวดเร็ว โดยการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ในการ Rearrange ดังภาพซ้าย

หลักการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม

1

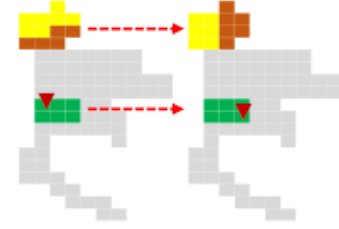
Rearrange กองโดยไม่เพิ่มจำนวนในภาพรวมของส่วนราชการ

- ยุบเล็ก/ยุบรวมได้เฉพาะกองในราชการส่วนกลางและส่วนกลางในภูมิภาค เท่านั้น
- ไม่สามารถยุบเล็ก/ยุบรวมกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กลุ่มตรวจสอบภายใน เพื่อนำไปเพิ่มเป็นกองใหม่ได้

Rearrange ราชการส่วนกลางในภูมิภาคโดยไม่เพิ่มจำนวนหน่วยงาน

- การจัดพื้นที่จังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบใหม่
- การย้ายสถานที่ตั้งของสำนักงานจากจังหวัดหนึ่งไปยังอีกจังหวัดหนึ่ง ตามการจัดพื้นที่จังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบใหม่

2

Rearrange หน่วยงานในต่างประเทศโดยไม่เพิ่มจำนวนหน่วยงาน และสำนักงานดังกล่าวต้องเป็นสำนักงานตามกฎหมาย/ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

- ย้ายสถานที่จากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งซึ่งอยู่ในกลุ่มประเทศประเทศเดียวกัน เช่น เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกัน ยุโรปด้วยกัน เป็นต้น
- ย้ายจากเมืองหนึ่งไปยังอีกเมืองหนึ่งภายในประเทศเดียวกัน

Rearrange หน่วยงานในต่างประเทศโดยไม่เพิ่มจำนวนหน่วยงาน และสำนักงานดังกล่าวต้องเป็นสำนักงานตามกฎหมาย/ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

- ย้ายสถานที่จากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งซึ่งอยู่ในกลุ่มประเทศประเทศเดียวกัน เช่น เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกัน ยุโรปด้วยกัน เป็นต้น
- ย้ายจากเมืองหนึ่งไปยังอีกเมืองหนึ่งภายในประเทศเดียวกัน

3

Rearrange หน่วยงานในต่างประเทศโดยไม่เพิ่มจำนวนหน่วยงาน และสำนักงานดังกล่าวต้องเป็นสำนักงานตามกฎหมาย/ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

- ย้ายสถานที่จากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งซึ่งอยู่ในกลุ่มประเทศประเทศเดียวกัน เช่น เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกัน ยุโรปด้วยกัน เป็นต้น
- ย้ายจากเมืองหนึ่งไปยังอีกเมืองหนึ่งภายในประเทศเดียวกัน

Rearrange หน่วยงานในต่างประเทศโดยไม่เพิ่มจำนวนหน่วยงาน และสำนักงานดังกล่าวต้องเป็นสำนักงานตามกฎหมาย/ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

- ย้ายสถานที่จากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งซึ่งอยู่ในกลุ่มประเทศประเทศเดียวกัน เช่น เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกัน ยุโรปด้วยกัน เป็นต้น
- ย้ายจากเมืองหนึ่งไปยังอีกเมืองหนึ่งภายในประเทศเดียวกัน

*** ทั้งนี้ การกำหนดตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่ต่ำกว่ากรม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งประเภทอำนวยการ กรณีส่วนราชการมีกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการใหม่ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1008/ว5 วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2562***

4

จากการวิเคราะห์บทวนข้อมูล รวมถึงตัวอย่าง best practice ต่างประเทศ พบปัญหาอุปสรรค/ช่องว่างการดำเนินงาน ดังนั้นเพื่อปิด/ลดช่องว่างการดำเนินงาน และให้การปรับบทบาทภารกิจของกรมอนามัยบรรลุ ก้าวไปสู่ระบบราชการ 4.0 ซึ่งจะต้องมีความเปิดเผยโปร่งใสในการทำงาน บุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ต้องทำงานเชิงรุก ตอบสนองความต้องการของประชาชน และต้องทำงานอย่างเตรียมการณไว้ล่วงหน้า วิเคราะห์ความเสี่ยง สร้างนวัตกรรม ตอบสนองกับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างทันเวลา และต้องมีระบบการทำงานที่ปรับเป็นดิจิทัลเต็มรูปแบบ **จึงมีข้อเสนอแนวทางการพัฒนา** ดังนี้

1. ออกแบบระบบกำกับติดตามและการรายงานผลการดำเนินงานที่ชัดเจน
2. ชี้แจงทำความเข้าใจต่อบุคลากรมากขึ้น เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญและคุณค่าขององค์การกรมอนามัย เมื่อมีการปรับบทบาทภารกิจ
3. นำโอกาสเช่น ตัวอย่าง best practice จากประเทศต่างๆ หรือ จากหน่วยงานอื่นๆทั้งจากภาครัฐและเอกชน ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานกพร. การมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการ ฯลฯ มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทกรมอนามัย ทั้งนี้ หากเป็น best practice ของต่างประเทศ ควรหาข้อมูลสนับสนุนเพิ่มเติม

4. เนื่องจากขณะนี้ แผนปฏิรูปประเทศทั้ง 11 ด้าน อยู่ระหว่าง สศช.ตรวจสอบความสอดคล้องกับแผนแม่บทฯ ตามขั้นตอนที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย อาจทำให้เกิดความไม่มั่นใจในความจำเป็นต้องดำเนินการต่อเนื่องต่อไป จึงควร update สถานการณ์ความก้าวหน้าและแจ้งให้กรมรับทราบเพื่อสร้างความเชื่อมั่น และให้เกิดความก้าวหน้าและบรรลุตามแผนต่อไป

โดยสรุป ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ได้ผ่านกระบวนการและขั้นตอนการทำงานของกรรมการคณะต่างๆ จนประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ย่อมมีผลบังคับต่อหน่วยงานรัฐให้ต้องผูกพันรับผิดชอบในการดำเนินการตามกรอบทิศทาง แต่ต้องคำนึงถึงการขับเคลื่อนที่มีภาคเอกชนและภาคประชาสังคมเป็นปัจจัยตัวแปร ไม่สามารถบังคับหรือสั่งการได้ จึงต้องการกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรับแนวคิดให้เข้าหากันได้เพื่อการขับเคลื่อนไปสู่จุดหมายได้ต่อไป

.....